

Transnational Final Report

WP5 Activity 6: Afrapporting

Indhold

Introduktion.....	3
Geografisk og demografisk kontekst.....	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
Udgangspunkt for urban biodiversitet og grønne områder.....	4
Centrale miljømæssige udfordringer og muligheder.....	5
Co-Creation proces	6
a) Interessenter.....	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
b) Implementering.....	7
c) Udviklede løsninger	9
Centrale resultater og læringer.....	13
Konklusion	14

Introduktion

Denne transnationale rapport sammenfatter resultaterne fra de seks nationale slutrapporter i Co-Bio-projektet, som havde til formål at samskabe praktiske initiativer for urban biodiversitet på tværs af forskellige europæiske kontekster. Gennemført som ét-årige lokale cases fra slutningen af 2024 til slutningen af 2025 forvandlede disse initiativer hverdagsnære by- og forstadsområder — såsom universitetscampusser, boligområders fælleshaver, skolegårde og private husholdninger — til robuste økosystemer, der understøtter hjemmehørende flora, bestøvere og dyreliv, samtidig med at de styrkede lokalt ejerskab og klimatilpasning.

Metodisk fulgte projektet en struktureret co-creation tilgang, der engagerede multistakeholder-koalitioner bestående af ledende organisationer, borgere, uddannelsesaktører, eksperter og offentlige myndigheder i iterative forløb med idéudvikling, deltagende design, praktisk implementering og monitorering. Co-creation blev forstået som en relationel proces, der kombinerer lokal viden med teknisk ekspertise — fra fælles diagnosticering af miljømæssige udfordringer til konkrete nature-based solutions — og sikrer både økologisk effekt og varigt lokalt ejerskab gennem hele projektperioden.

De lokale cases antog forskellige former tilpasset deres kontekst, som opsummeret nedenfor:

- **Østrig:** Restaurering af campusområder på University of Vienna gennem “Biodiversify UBB,” med højbede, sandhabitater og reinstallationer udført gennem studenterledede aktiviteter og internationale netværk.
- **Danmark:** Udvikling af “VILD START” biodiversitetskasser til 15 husstande i Skibet, som gjorde det muligt at forbedre biodiversitet i private haver via hjemmehørende planter og arts-specifikke tiltag.
- **Grækenland:** Pilotering af mikro-økosystemer og pocket parks i Plataies og Athen, med gamification og forpligtelsesløfter (“pledges”) som redskaber til fælles forvaltning.
- **Ungarn:** “Wekerle, naturally!” med fokus på små haveforvandlinger, oplysningsevents og højbede i skolemiljøer for at understøtte bl.a. fugle og flagermus.
- **Italien:** Etablering af en Biodiversity Garden i Palermo med endemiske sicilianske arter og læringsområder for bestøvere og urter.
- **Portugal:** Anlæg af Tiny Forests i to almene boligområder i Vila Nova de Gaia for at fremme grønne korridorer med hjemmehørende arter og fællesskabsbaseret vedligeholdelse.

Samlet deler disse cases en europæisk vision om at kombinere lokal viden med naturbaserede løsninger for at styrke levesteder, klimatilpasning og social samhørighed.

Udover indholdet i denne rapport findes mere detaljeret information om hver lokal case på projektets hjemmeside.

Dette introduktionsafsnit giver et fælles grundlag for at forstå, hvordan lokal kontekst former indsatsen for urban biodiversitet, og giver et kort overblik over hver case. De følgende underafsnit sammenfatter den indsamlede viden ud fra tre fælles dimensioner: **Geografisk og demografisk kontekst, udgangspunkt for urban biodiversitet og grønne områder** samt **centrale miljømæssige udfordringer og muligheder**. Disse afsnit danner rammen for den efterfølgende analyse af co-creation processer, løsninger og effekter set fra et transnationalt perspektiv.

Geografisk og demografisk kontekst

Østrig

Det nye campus for University of Vienna Biology Building (UBB) i St. Marx benyttes primært af studerende og universitetsansatte, mens hovedcampus i Alsergrund er et stort kompleks, der fungerer både som læringsmiljø for mange studerende og som offentligt tilgængelig park for lokale beboere.

Danmark

Skibet, en landsby nær Vejle, rummer et aktivt lokalt klimapartnerskab, hvor både kommune og borgere samarbejder om klimaindsatser, biodiversitet og lokalt engagement.

Grækenland

To meget forskellige miljøer indgår: det tætte metropolområde i Athen og det lokalsamfundsorienterede miljø i Plataies, med udvidelse til Megara og Pylos-Nestoros.

Ungarn

Wekerletelep i Budapests 19. distrikt er en unik haveforstad med mange grønne områder og en særlig bystruktur skabt til at understøtte fællesskabsliv gennem lave bygninger, store haver, alléer med træer og delte grønne rum, der fremmer daglig havebrug og naboskab.

Italien

Euromadonie Roccella i Palermo, Sicilien, fungerer som et vigtigt socialt og kulturelt samlingspunkt for familier, skoler og lokalsamfund. Området har en stærk lokal identitet, men er under stigende miljømæssigt pres.

Portugal

Vila Nova de Gaia består af en mosaik af tætte byområder, industriområder, landlige omgivelser og Atlanterhavs-kyst. Den høje befolkningstæthed og byudvidelse gør grønne områder, økologiske korridorer og mikrobiodiversitet særligt vigtige, særligt i sociale boligområder.

Udgangspunkt for urban biodiversitet og grønne områder

Østrig

UBB-campusområdet var kendetegnet ved høj grad af befæstelse og meget få grønne områder, selvom nærliggende områder rummer grønne arealer med høj økologisk værdi, herunder byskove, tørre græsarealer og grønne rum mellem boligområder.

Hovedcampus blev betragtet som rig på dyreliv og med stor økologisk værdi, med gårdlignende græslandshabitater for vilde bier og tørre områder. Dog viste vedligeholdelsen sig utilstrækkelig under omdesign.

Danmark

Case-implementeringen fokuserede på nogle husholdningers private haver i Skibet, hvor understøttelse af biodiversitet krævede mobilisering af små indsatser for at forbedre levesteder for vilde arter på tværs af både unge haver, ældre haver og gårdhaver.

Grækenland

De udvalgte projektsteder omfattede tætbebyggede byområder, som er under pres fra byggeri, klimaforandringer og vandmangel, samt forsømte skolegårde og offentlige rum med få levende grønne habitater for hjemmehørende arter, såsom den kefaloniske ædelgran og rødstjert (Black Redstart).

Ungarn

Det udvalgte område havde mange grønne områder og gamle træer, men en stigende tendens til kunstgræs, beton og fliser i private haver samt et lokalt problem med myggeplager.

Italien

I Euromadonie Roccella var den naturlige vegetation blevet erstattet af befæstede overflader, fragmenterede offentlige grønne områder og få rum til miljøundervisning.

Portugal

Vila Nova de Gaia rummer et varieret netværk af parker, haver, skovområder og naturreservater såsom Douro-estuarier, men i en fragmenteret form med få sammenhængende økologiske korridorer. Små forladte eller nedslidte havearealer er især udbredt i almene boligområder.

Centrale miljømæssige udfordringer og muligheder

Østrig

Manglen på grønne områder på både UBB- og hovedcampus fungerede som katalysator for fælles handling. Der blev identificeret samarbejds muligheder med studenterrepræsentanter, kommunale afdelinger og universitetet, ligesom projektet udnyttede eksisterende netværk til praktisk restaurering, herunder formidlingsevents om le og andre workshops for habitatetablering.

Danmark

Private haver i Skibet viste sig at være en central miljømæssig udfordring, fordi de er fragmenterede og består af meget forskellige havetyper (unge, ældre og gårdhaver). Det gør det vanskeligt at skabe sammenhængende levesteder for vilde arter, selvom haverne har stort potentiale. Til gengæld skabte det private ejerskab en umiddelbar mulighed for handling. Det eksisterende klimapartnerskab mellem kommune og borgere samt co-creation-workshops gjorde det muligt at udvikle og teste biodiversitetsstarterkits, der særligt skulle imødekomme barrierer blandt begyndere, såsom manglende viden og motivation.

Grækenland

I Athen skabte kombinationen af intens arealmangel, vedvarende byggeri og administrative begrænsninger — sammen med klimaforandringer og vandmangel i Plataies — muligheder for strategiske partnerskaber med kommunen om at udvikle Pocket Parks som et skalerbart grønt tiltag. Skolegårdssettingen muliggjorde samtidig grassroots-afprøvning af co-forvaltning, hvor forsømte rum kunne omdannes til lokalt forvaltede biodiversitetshabitater.

Ungarn

I byområdet skabte udbredelsen af kunstgræs, beton og fliser i private haver samt en lokal myggeplage udfordringer for økologisk sammenhæng og for levesteder for dyreliv. Samtidig gjorde områdets stærke fællesskabsidentitet det til et ideelt sted for oplysning, uddannelse og små, praktiske biodiversitetstiltag. Dette omfattede aktiviteter som workshops, udlevering af flagermus- og fuglekasser og mindre demonstrationer af naturvenlige havepraksisser.

Italien

En række forhold — især udvidelse af befæstede arealer på bekostning af vegetation, fragmentering af offentlige grønne områder og mangel på steder til miljøundervisning — skabte udfordringer for bestøverhabitater og økologisk sammenhæng. Områdets stærke lokale identitet og eksisterende fællesskabsnetværk gav dog et gunstigt afsæt for co-creation og borgerdrevet deltagelse, hvilket gjorde det muligt at etablere en multifunktionel Biodiversity Garden med fokus på hjemmehørende arter og lokalt engagement.

Portugal

En indledende lokal analyse identificerede områder med potentiale for forbedring, tydelige varmeø-effekter samt fragmenterede levesteder — ideelle steder til Tiny Forests og andre naturbaserede løsninger, der kunne styrke økologisk sammenhæng og klimatilpasning.

På tværs af de seks cases tegner der sig et fælles billede: urbaniserede områder med fragmenterede grønne rum under pres fra befæstelse, byggeri og klimaforandringer, men som trods dette rummer stort økologisk potentiale. Samtidig viser de, at forskellige typer lokalområder — fra sociale boligområder og universitetscampusser til historiske haveforstæder, landsbyer og skolegårde — tilbyder unikke kombinationer af netværk og partnerskaber, som kan aktiveres til samskabte, biodiversitetsfremmende indsatser.

Co-Creation proces

a) Interessenter

Østrig

Udvælgelsen og inddragelsen af interessenter fulgte en samarbejdsorienteret og flerlaget tilgang koordineret af Öko Campus Wien og fuldt understøttet af Gartenpolylog. Efter en første interessentanalyse fra det indledende Co-Bio møde blev der etableret et stærkt lokalt partnerskabsnetværk omkring UBB-campus, bestående af projektteams, studerende, akademiske enheder, kommunale afdelinger og lokale organisationer. Studerende fra University of Vienna — særligt via STV (studerendes repræsentation) — spillede en nøglerolle i outreach og engagement, mens institutionelle aktører såsom Det Naturvidenskabelige Fakultet, universitetets bæredygtighedskontor og et lokalt boligselskab muliggjorde den praktiske implementering af biodiversitetstiltag. Processen blev yderligere styrket af et internationalt biodiversitetsmøde afholdt i Wien i juni 2025, som også fungerede som formidlingsaktivitet. Kombinationen af eksisterende netværk og nye partnerskaber var afgørende for effektiv og rettidig gennemførelse af flere biodiversitetstiltag.

Danmark

En lokal frivilligruppe bestående af 13 borgere fra Skibet udgjorde kernen i interessentgruppen, suppleret af biodiversitetseksperter fra Vejle Kommune og Grønt Forum. Processen blev udvidet gennem åbne workshops og havebesøg, hvor den bredere lokalbefolkning blev inviteret. I alt blev 15 testhusholdninger involveret, repræsenterende forskellige havetyper som unge haver, ældre haver og gårdhaver.

Grækenland

Athens Lifelong Learning Institute fungerede som central koordinator og facilitator. I Plataies blev 44 elever mobiliseret som primære aktører, sammen med otte lærere og forældre. I Athen omfattede det højniveau-samarbejdet med kommunen (herunder viceborgmesteren for grønne områder og parkafdelingen) samt Organisation Earth som strategisk partner for byrumforbedringer. Desuden blev projektet udvidet til 5. Primary School of Megara og kommunen Pylos-Nestoros.

Ungarn

Rekrutteringen af interessenter byggede videre på eksisterende partnerskaber og fællesskabsbaserede netværk, som udsprang af samarbejdet mellem GreenFormation og Transition Wekerle Community Cooperative. På baggrund af tidligere samarbejde om udviklingen af distriktets klimastrategi fungerede grundlæggeren af Transition Wekerle som en central facilitator, der hjalp med lokal forankring og mobilisering af yderligere aktører. Sammen med Kiserdő Egyesület (Smallforest Protection Association) udgjorde disse aktører kernegruppen for co-design, lokalt outreach og implementering. Yderligere interessenter blev involveret gennem samarbejde med det lokale kulturhus, som stillede lokaler til rådighed for oplysning og events, samt gennem åbne og målrettede invitationer til haveejere og institutioner, der ønskede at deltage i praktiske biodiversitetstiltag. Selvom responsen i starten var begrænset, lykkedes det

at inddrage både private haveejere og en folkeskole. Eksterne eksperter i biodiversitet og naturvenlig havepraksis bidrog også. Rekrutteringen kombinerede åbne kald, målrettet outreach og strategisk brug af eksisterende relationer.

Italien

Interessentprocessen blev koordineret af CESIE ETS, som forbandt videnskabelig ekspertise med lokale behov og faciliterede borgerdeltagelse. Botanikere og miljøspecialister bidrog med økologisk viden, især i udvælgelsen af hjemmehørende sicilianske arter. Skoler, lærere og unge spillede en central rolle gennem workshops, planteaktiviteter og læringsforløb. Beboere og frivillige fra Euromadonie-området bidrog med lokalkendskab og praktisk støtte, understøttet af eksisterende fællesskabsnetværk, som hjalp med mobilisering og kontinuitet. Kommunen Palermo og lokale miljøorganisationer supplerede processen med rådgivning. Interessentrekutteringen byggede på målrettede invitationer, skoleengagement og aktivering af eksisterende relationer, hvilket resulterede i et bredt og velintegreret lokalt partnerskab.

Portugal

Interessentinddragelsen blev koordineret af RightChallenge, i tæt samarbejde med Gaiurb — kommunens planlægnings- og boligselskab. Gaiurb spillede en afgørende rolle ved at give adgang til projektsites og mobilisere et tværfagligt team af ledere, landskabsarkitekter og socialfaglige medarbejdere, som deltog aktivt i design og implementering af Tiny Forests. Rekrutteringen af beboere i de udvalgte boligområder skete primært gennem socialfaglige medarbejdere, hvis eksisterende relationer skabte tillid, muliggjorde målrettede invitationer og sikrede vedvarende deltagelse. Strategien kombinerede institutionelt samarbejde med tillidsbaseret community-mobilisering for at sikre stabil og meningsfuld deltagelse.

b) Implementering

Østrig

Co-creation processen blev gennemført med en deltagende og iterativ tilgang. Projektet startede med en status quo-analyse og idéworkshops på UBB-campus, hvor forslag blev vurderet ud fra gennemførlighed og stedsspecifikke rammer. Aktiviteter omfattede plantning af geofytter, workshops med studerende, fokusgrupper, en le-workshop og inddragelse af en lokal børnehave. Datoer og opdateringer blev formidlet via universitetets kanaler, studenterrepræsentanter, flyers og sociale medier, og en mailingliste sikrede løbende kommunikation. Processen forblev fleksibel, hvilket gjorde det muligt at integrere nye initiativer — såsom etablering af højbede — undervejs. Dette blev understøttet af en koordineret kommunikationsstrategi og en fælles designramme.

Danmark

En iterativ samarbejdsproces med en aktiv frivilligruppe på 13 beboere — i tæt dialog med biodiversitetseksperter fra Vejle Kommune og Grønt Forum — dannede grundlaget for implementeringen. Processen omfattede åbne workshops, havebesøg og udviklingen af en lokal “Grøn Masterplan,” der identificerede fællesskabets prioriteringer.

Herigennem blev biodiversitetsboksen “VILD START” co-designet for at hjælpe især begyndere med konkrete skridt til at understøtte lokal biodiversitet. Implementeringen omfattede udvælgelse af havetyper, valg af planter og materialer, udvikling af tre skræddersyede biodiversitetskasser, visuelle instruktioner samt håndtering af praktiske barrierer. Afslutningen bestod i, at 15 husstande testede prototypen gennem praktisk deltagelse og løbende feedback.

Grækenland

Implementeringen fulgte to parallelle spor:
(1) **Strukturel planlægning** af en Pocket Park i Athen.
(2) **Hands-on engagement** i Plataies, hvor metoden blev illustreret i praksis.

I Plataies fulgte processen en struktureret “5-Akt” model, der guidede deltagerne fra passive observatører til aktive medskabere. Aktiviteterne omfattede introducerende samtaler om lokale biodiversitetsudfordringer, kreative øvelser til at personliggøre biodiversitetsbegrebet, gamificeret læring om lokale arter samt fælles udplantning af hjemmehørende arter i skolegården. Processen afsluttedes med en “pledge-ceremoni”, hvor elever, lærere og forældre afgav personlige løfter om vedligeholdelse af området, hvilket sikrede fælles ejerskab og langsigtet bæredygtighed.

Ungarn

Co-creation processen blev gennemført gennem en struktureret og samarbejdsorienteret tilgang, hvor kernegruppen kombinerede lokal viden, faglig ekspertise og borgernes hverdagsoplevelser. Projektet fokuserede på flere småskala-interventioner, der opmuntrede til mangfoldige idéer og aktiviteter. Processen omfattede jævnlige møder (online og fysisk) og løbende kommunikation, hvor GreenFormation varetog administrationen, og lokale partnere engagerede beboerne. Interessentinddragelsen omfattede eksperter, skoler og den bredere offentlighed gennem oplæg, guidede ture, trævandringer og initiativer som “1 m² for naturen,” der fremmede mini-vildensarealer. Børn blev inddraget via en tegnekonkurrence, plantning i skolegården og hands-on haveaktiviteter. Derudover deltog private haveejere i permakulturplanlægning og praktiske læringssessioner, mens skoleworkshops understøttede samskabt design af grønne arealer — alt sammen som en del af en iterativ og inkluderende implementeringsproces.

Italien

Implementeringen fulgte en struktureret rækkefølge af undersøgelser, design og deltagende aktiviteter. Miljøeksperter gennemførte botaniske undersøgelser for at identificere endemiske og sjældne arter, som dannede grundlag for udformningen af tematiske plantefelter, herunder medicinske urter, bestøvervenlige planter, aromatiske buske og hjemmehørende træer. Workshops og møder med lærere, beboere og frivillige formede havens pædagogiske og fællesskabsorienterede funktioner, mens plantningsdage engagerede familier og elever i at etablere de forskellige zoner. CESIE udviklede desuden udendørs læringsmiljøer med stier, skilte og små installationer, der muliggjorde guidede aktiviteter og læringsforløb. Haven blev et dynamisk læringsrum gennem seminarer, komposteringsworkshops, frøindsamlingsaktiviteter og praktiske

sessioner. Lokale botanikere og fællesskabsgrupper påtog sig ansvaret for vedligeholdelse, sæsonpleje og biodiversitetsmonitorering med henblik på langsigtet stewardship.

Portugal

Co-creation og implementering af Tiny Forests blev gennemført af et tværfagligt team, der koordinerede hele processen fra planlægning til løbende pleje. Tilgangen omfattede interaktive oplæg for lokalsamfundet, miljøpædagogiske workshops og aktiviteter målrettet børn og unge, herunder lege, konkurrencer og praktikbaserede plantningsøvelser. Disse aktiviteter sikrede vedvarende engagement ved at oversætte tekniske begreber til forståelige og følelsesmæssigt engagerende formater og ved løbende at tilpasse sig lokale ønsker og bekymringer. På trods af bureaukratiske forsinkelser og udfordringer med offentlige udbud lykkedes det teamet at fastholde beboernes engagement gennem kontinuerlige lærings- og deltagelsesaktiviteter. Tilgangen skabte inklusion og aktiv deltagelse på tværs af aldersgrupper og sociale baggrunde og sikrede både co-creation og lokalt ejerskab over de etablerede grønne områder.

c)Udviklede løsninger

Østrig

De samskabte løsninger under Biodiversify UBB omfattede menneskelige, økologiske, økonomiske og materielle dimensioner. Menneskefokuserede aktiviteter inkluderede samarbejdsworkshops med studerende, lokalsamfund og internationale partnere; hands-on aktiviteter såsom slåning med le, frøindsamling, plantning af geofytter og opbygning af insekthabitater; samt lærings- og fællesskabsaktiviteter, der styrkede empowerment og forståelse for multispecies-sameksistens. Økologiske indsatser omfattede restaurering og diversificering af habitater som sandarealer, enge, hegn, stendiger, højbede og pannonsk åben jord til vilde bier; udplantning og såning af ca. 60 hjemmehørende arter; fjernelse af invasive neofytter; samt opsætning af redekasser til sejlere (swifts). Desuden blev der etableret biodiversitetsovervågning via appen iNaturalist. Finansielt udnyttede projektet samarbejder og supplerende budgetter til effektiv gennemførelse. Materielle løsninger omfattede værktøjer, læringsskilte og digitale kommunikationskanaler. Samlet skabte indsatserne en integreret ramme, der kombinerede biodiversitetsgenopretning, fællesskabsengagement og ansvar for naturen på campus.

Danmark

De udviklede løsninger var centreret om biodiversitetsboksen "VILD START", skabt i samarbejde mellem den lokale frivilligruppe og biodiversitetseksperter fra Vejle Kommune og Grønt Forum. Boksene var designet til tre havetyper — unge haver, ældre haver og gårdhaver — og indeholdt hjemmehørende barrodsplanter, vilde blomsterfrø, arts-specifikke elementer såsom pindsvinehuse eller tårnfalkekasser, samt simple visuelle instruktioner og tjeklister. Processen omfattede også borgerinddragelse gennem workshops, havebesøg og udarbejdelsen af en lokal "Grøn Masterplan," som definerede

fokusområder. En pilotudrulning til 15 husholdninger blev suppleret af et fælles event og en digital platform på arter.dk til artsregistrering. Resultatet var en skalerbar model, der gjorde det lettere for især begyndere at understøtte biodiversitet i deres egne haver.

Grækenland

I den græske case kombinerede de udviklede løsninger fysiske miljøforbedringer med social innovation. Konkret blev en skolegård omdannet til et mikro-økosystem med hjemmehørende flora, og Pocket Park-modellen i Athen demonstrerede en skalerbar metode til byfornyelse, der styrker lokal biodiversitet. Socialt og metodisk introducerede projektet en “Co-Stewardship Framework”, som fremmede aktivt lokalt ejerskab og ansvar for pleje af grønne områder. Dette blev understøttet af interaktive læringsværktøjer, bl.a. en gamificeret “Hangman”-aktivitet til undervisning i lokale arter og et “pledge-system”, hvor deltagerne afgav konkrete løfter om biodiversitetspleje. Kombinationen af pædagogiske redskaber og fysisk implementering skabte stærke forudsætninger for langsigtet ansvarstagen.

Ungarn

I den ungarske case fokuserede de udviklede løsninger både på oplysning og praktiske biodiversitetsindsatser i Wekerletelep. Aktiviteterne omfattede tematiske oplæg og guidede ture, permakultur-baserede planlægnings-sessioner i to private haver (inkl. plantevalg, jord, værktøjer og et lille vandmiljø), samt etablering af tre højbede i en skolegård. En tegnekonkurrence engagerede børn, mens beboere modtog fugle- og flagermuskasser samt frøposer for at fremme fortsat deltagelse. Indsatserne skabte konkrete muligheder for at støtte urban biodiversitet og styrkede samtidig fællesskabets viden og engagement.

Italien

Løsningerne i Biodiversity Garden kombinerede økologisk restaurering med pædagogiske og fællesskabsorienterede elementer. Projektet etablerede tematiske plantefelter med endemiske sicilianske arter, bestøverenlige planter, medicinske urter og aromatiske buske. Pædagogisk infrastruktur som infotavler, udendørsklasseværelser og læringsstier understøttede workshops om bl.a. kompostering, bæredygtig dyrkning og frøbevarelse. Plantningsdage engagerede skoler, familier og frivillige og styrkede fælles ansvar. Der blev etableret et monitoreringssystem til at følge planters robusthed og bestøverpopulationer. Kulturarv var integreret som et gennemgående tema, der knyttede siciliansk flora til lokale traditioner, og haven blev et inkluderende fællesskabs- og læringsrum.

Portugal

De udviklede løsninger til Tiny Forests kombinerede økologiske, sociale og læringsorienterede komponenter gennem et tværfagligt teams arbejde. Projektet anvendte budgetmidler til jordopkøb, planter, værktøjer og materialer til workshops. Implementeringen omfattede siteanalyse, samskabte planlægnings-sessioner med beboere, miljøpædagogiske aktiviteter, praktisk plantning samt løbende monitorering og pleje med støtte fra socialfaglige medarbejdere. Tilgangen sikrede, at løsningerne var

lokalt tilpassede, engagerende og bæredygtige – og at beboerne oplevede reel indflydelse på udviklingen af grønne områder.

Fælles tværnationalt billede

På tværs af de seks Co-Bio cases viser co-creation processen et mønster af flerlagede partnerskaber, hvor ledende organisationer, borgere, uddannelsesaktører, eksperter og myndigheder sammen bevæger sig gennem en kontinuerlig deltagelsescyklus fra idé til implementering. Indsatserne går fra workshops, møder og narrative øvelser til konkrete hands-on aktiviteter understøttet af oplevelsesbaserede og gamificerede komponenter, der gør biodiversitet nærværende og forståelig for ikke-eksperter. Løsningerne kombinerer fysiske interventioner som plantninger, højbede, vandmiljøer, redekasser, Tiny Forests og mikro-økosystemer med lærings- og metodeværktøjer såsom starterkits, monitoreringssystemer, pledges og oplysningsevents. Dermed bindes økologisk restaurering tæt sammen med læring, ejerskab og fællesskab.

Samtidig illustrerer casene forskellige tilgange, formet af deres institutionelle og sociale kontekster.

I Østrig driver studenternetværk og universitetsledede samarbejder restaureringer i campus-skala og internationale udvekslinger, mens den portugisiske case fremhæver social mediation i udsatte boligområder, hvor socialarbejdere fungerer som centrale brobyggere til beboerne.

Danmark og Ungarn eksperimenterer med værktøjer på husstands- og nabolagsniveau — fra biodiversitetsstarterbokse til permakulturplaner og “Open Garden”-begivenheder — med fokus på at sænke tærsklen for individuel handling. Grækenland udvikler en stærkt struktureret og gamificeret co-stewardship-model, der kobler fysisk plantning med adfærdsmæssige forpligtelser. Italien og Portugal integrerer kulturel identitet og lokale fortællinger i deres grønne områder, hvilket gør dem til både fællesskabssymboler og økologiske aktiver.

Samlet set giver disse forskellige tilgange et mangfoldigt repertoire af co-creation-modeller, som kan bidrage til at forme en bredere europæisk tilgang til initiativer for urban biodiversitet.

Centrale resultater og læringer

Østrig

Den østrigske case skabte betydelige miljømæssige, sociale og institutionelle resultater. Økologisk forbedrede projektet habitatdiversiteten gennem restaurering af nedslidte campusområder, reintroduktion af lokale og pannonske plantearter, etablering af sandhabitater, stendiger, højbede og opsætning af redekasser til sejlere, hvilket gav fordele for både generalist- og specialistarter. Socialt styrkede den deltagende proces relationerne mellem studerende, universitetsaktører, lokale beboere og biodiversitetsinitiativer. Processen skabte empowerment, tryghed og langvarige samarbejder. Udfordringerne omfattede lange godkendelsesforløb, logistiske og økonomiske begrænsninger samt begrænset tid til dybere community-arbejde. Læringen

understregede vigtigheden af stærke partnerskaber, tillidsfuld kommunikation, fleksibel planlægning, studenterinddragelse samt værdien af at fejre små sejre. På lang sigt vil de restaurerede områder fortsat blive vedligeholdt, nye biodiversitetstiltag planlægges, og casen har øget både livskvalitet og engagement i biodiversitetspleje blandt universitetets fællesskab.

Danmark

Hovedresultatet var co-creation og afprøvning af biodiversitetsboksen “VILD START”. Miljømæssigt aktiverede initiativet små-skala biodiversitetstiltag i 15 private haver, mens det socialt skabte stor entusiasme, synlighed og en stærk følelse af fællesskab i Skibet. Uddelingseventet havde stor betydning for at opbygge fælles læring og lokal samhørighed. Udfordringer omfattede prisfølsomhed, forskellige behov mellem begyndere og erfarne haveejere, begrænset opfølgningstid hos travle familier og lav brug af den digitale platform. Læringen viste, at starterkits fungerer bedst, når de kombineres med lokale fællesskabsevents, fleksible og visuelle vejledninger samt overkommelige priser. Casen demonstrerede, at co-creation og design thinking kan skabe skalerbare, husholdningsbaserede biodiversitetsværktøjer.

Grækenland

Den græske case skabte både konkrete miljøforbedringer og stærke sociale innovationsresultater. Miljømæssigt blev forsømte rum omdannet til mikro-økosystemer med hjemmehørende arter, især i skolegården i Plataies, mens Pocket Park-modellen i Athen skabte en skalerbar løsning på urban varme, biodiversitetstab og pladsmangel. Socialt lykkedes det at flytte deltagerne fra passiv deltagelse til aktiv co-stewardship via fælles plantning, gamification og offentlige løfter. Dette styrkede både fællesskab og ansvarsfølelse på tværs af generationer. Udfordringer omfattede begrænset byrum og komplekse administrative procedurer, især i Athen. Læringen viste tydeligt, at fysiske tiltag ikke er nok — langtidseffekt kræver emotionelle, interaktive og symbolsk forankrede processer, der fremmer ejerskab.

Ungarn

Den ungarske case kombinerede oplysning, uddannelse og småskala biodiversitetsactions, hvilket resulterede i synlige miljøforbedringer og styrket lokalt engagement. Effekter omfattede etablering af bestøvervenlige områder, højbede, et lille vandmiljø samt uddeling af fugle- og flagermuskasser og frøposer. Socialt nåede oplæg, guidede ture og tegnekonkurrencen mange aldersgrupper og styrkede dialogen om bynatur. Udfordringer knyttede sig til institutionelle rammer, koordinering på tværs af steder og korte tidsfrister, som begrænsede implementeringen enkelte steder. Læringen fremhævede effekten af oplevelsesbaserede aktiviteter og værdien af lokale, konkrete eksempler. Initiativer som “Open Garden” fortsætter og viser, at projektet har skabt varig kapacitet og lokalt momentum.

Italien

I Italien skabte Biodiversity Garden stærke miljømæssige og sociale resultater ved at kombinere økologisk restaurering med uddannelse og kulturel forankring. Miljømæssigt styrkede projektet den urbane økologiske robusthed gennem reintroduktion af

endemiske sicilianske arter og bestøvervenlige planter, understøttet af løbende monitorering. Socialt blev haven et fælles lærings- og mødested, hvor skoler, familier, frivillige og undervisere deltog i praktiske aktiviteter og intergenerationelle forløb. Udfordringerne var især knyttet til koordinering af mange aktører og sikring af langsigtet vedligeholdelse, hvilket krævede fleksibel planlægning og kapacitetsopbygning. Læringen understregede vigtigheden af at kombinere videnskabelig ekspertise med deltagende metoder, tidlig inddragelse af skoler samt forankring af biodiversitet i lokal kultur. Haven fungerer nu som et referencepunkt for lignende initiativer i Palermo og omegn.

Portugal

I Portugal skabte Tiny Forests miljømæssige, sociale og kulturelle effekter i sociale boligområder. Miljømæssigt førte projektet til nye grønne rum, der øgede biodiversitet, forbedrede luftkvalitet, reducerede varmeø-effekter og styrkede økosystemernes modstandsdygtighed. Socialt styrkede projektet miljøuddannelse, social inklusion og lokalt engagement og fostrede samarbejde mellem beboere, NGO'er, virksomheder og offentlige aktører. Kulturelt blev Tiny Forests symboler på omsorg, identitet og fælles ansvar. Udfordringer omfattede bureaukratiske forsinkelser ved offentlige udbud og udfordringer ved at fastholde beboerengagement i komplekse sociale sammenhænge. Læringen pegede på, at co-creation i sin kerne er relationel og kræver tillid, empati og oversættelse af teknisk sprog til meningsfulde, jordnære narrativer. En tværfaglig tilgang, stærk social mediation og synlige, konkrete handlinger viste sig afgørende for langsigtet effekt og lokalt ejerskab.

Tværgående konklusioner for resultater og læringer

På tværs af de seks Co-Bio cases viser resultaterne en tydelig sammenhæng mellem konkrete forbedringer af biodiversitet og dybere sociale forandringer. Alle initiativer skabte synlige miljøeffekter — fra restaurerede habitater, hjemmehørende plantninger og støtte til bestøvere til Tiny Forests, vandmiljøer og mikro-økosystemer. Samtidig styrkede de deltagernes miljøbevidsthed, ansvarsfølelse og forankringen af lokalt ejerskab. En fælles læring er, at fysiske tiltag alene ikke skaber varig effekt: langtidsholdbar forandring kræver koblingen mellem økologiske indsatser, deltagelsesprocesser, læring og vedligeholdelsesstrukturer.

Et gennemgående resultat på tværs af konteksterne er empowerment — hvad enten det gælder studerende, familier, beboere eller frivillige. Casene viser, at biodiversitetsindsatser fungerer bedst, når mennesker ikke blot er modtagere af grønne løsninger, men aktive medforvaltere og medskabere af naturen omkring dem.

Konklusion

Konklusion

Co-Bio-projektet viser, at genetablering af urban biodiversitet er mest effektiv, når den økologiske ambition er uløseligt forbundet med social samskabelse. På tværs af seks meget forskellige nationale kontekster bekræfter de lokale cases, at

biodiversitetsindsatser bliver mere holdbare, relevante og skalerbare, når de ikke blot består af isolerede fysiske interventioner, men af processer, der opbygger lokalt ejerskab, tillid og delt ansvar.

Uanset om indsatserne er implementeret på universitetscampusser, i skolegårde, nabolagshaver, private hjem eller almene boligområder, viser projektet konsekvent, at mennesker bliver langsigtede forvaltere af naturen, når de selv er aktivt involveret i at forme den.

En gennemgående konklusion er den transformerende kraft i co-creation som relationel proces. I Østrig og Italien skabte deltagerdrevne tilgange empowerment, innovation og nye institutionelle samarbejder, som fortsætter efter projektets afslutning. I Grækenland bidrog gamification og symbolske forpligtelsesmekanismer til at omsætte abstrakte miljømål til daglige handlinger og styrke en vedvarende co-stewardship-kultur. I Ungarn og Danmark viste små og lavpraktiske tiltag — såsom starterkits, permakulturinspirerede haveplaner og “Open Garden”-initiativer — sig som effektive veje til at bringe biodiversitet ind i hverdagslivet, også for familier med begrænset erfaring. I Portugal blev det tydeligt, at social mediation og tværfaglig støtte er afgørende i udsatte områder, hvor tillidsopbygning og kontinuerlig kontakt er forudsætninger for varig økologisk effekt.

På trods af store kontekstforskelle fremhæver casene flere fælles læringer:

For det første

Kombinationen af fysiske økologiske indsatser — såsom Tiny Forests, vandmiljøer, hjemmehørende planter, redekasser eller biodiversitetshaver — med pædagogiske, kulturelle og oplevelsesbaserede aktiviteter fører konsekvent til stærkere og mere langtidsholdbare resultater end stand-alone anlægsløsninger.

For det andet

Tidlig og vedvarende inddragelse af interessenter — beboere, studerende, skoler, eksperter, NGO'er og myndigheder — styrker både legitimitet og langsigtet ejerskab.

For det tredje

Selvom administrative og bureaukratiske udfordringer var gennemgående i alle lande, viste fleksibel planlægning, lokale partnerskaber og løbende tilpasning sig at være afgørende for at bevare momentum og motivation.

Projektets resultater understreger desuden, at skalering af biodiversitetsindsatser ikke betyder standardisering. Co-Bio tilbyder i stedet et fleksibelt repertoire af co-creation-modeller, der kan tilpasses forskellige organisatoriske rammer, sociale virkeligheder og geografiske skalaer. Fra husstands niveau i Danmark til campus-transformationer i Østrig, fra gamificeret stewardship i Grækenland til socialt forankrede grønne tiltag i Portugal — denne variation styrker projektets europæiske relevans og værdi for politikudvikling.

I sidste ende viser Co-Bio, at urban biodiversitet er både en miljømæssig og social innovationsopgave. Projektets succes ligger i kvaliteten af partnerskaberne, robustheden i de lokale teams og evnen til at oversætte økologiske mål til

meningsfulde, fælles oplevelser. Ved at integrere biodiversitet i hverdagspraksisser, lokale identiteter og fællesskabets omsorg giver projektet et stærkt grundlag for at skalere samskabte, inkluderende og resiliente naturbaserede løsninger på tværs af Europa.

ko Campus Wien

